

ЗАТВЕРДЖЕНО :

Рішенням Спостережної Ради
Кредитної Спілки «БЕБКО ФІНАНС»
Протокол №41 від «22» травня 2018р.
Голова Спостережної Ради

Бєбко І.Я.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ФІНАНСОВЕ УПРАВЛІННЯ
КРЕДИТНОЇ СПІЛКИ «БЕБКО ФІНАНС»
(нова редакція)**

м. Херсон - 2018 рік

Це положення розроблено відповідно до Закону України “Про кредитні спілки”, затверджених розпорядженнями Держфінпослуг “Переліку внутрішніх положень та процедур кредитної спілки”, “Положення про фінансові нормативи діяльності та критерії якості системи управління кредитних спілок та об’єднаних кредитних спілок”, Статуту кредитної спілки ”БЕБКО ФІНАНС” (далі – кредитна спілка), положень про її органи управління, та інших нормативних документів, що регулюють фінансову діяльність кредитних спілок.

1. Порядок здійснення фінансового планування та аналізу виконання планів в кредитній спілці

Фінансове планування в кредитній спілці здійснюється шляхом розробки та затвердження, не пізніше 20 грудня, спостережною радою бюджету кредитної спілки на наступний фінансовий рік. Складовою частиною бюджету є деталізований помісячно кошторис витрат кредитної спілки.

Затверджений бюджет на поточний фінансовий рік доводиться до відома загальним зборам членів кредитної спілки, що проводяться у поточному фінансовому році і розглядають річний звіт про діяльність органів управління кредитної спілки та її річний фінансовий звіт за попередній фінансовий рік. Загальні збори членів кредитної спілки, виходячи з результатів роботи кредитної спілки за попередній фінансовий рік та визначених пріоритетів розвитку кредитної спілки на поточний фінансовий рік, можуть надати свої висновки та пропозиції щодо затвердженого на поточний рік бюджету кредитної спілки. У цьому випадку спостережна рада кредитної спілки вносить необхідні корективи до бюджету на поточний фінансовий рік на першому після загальних зборів членів кредитної спілки засіданні.

Зміни до бюджету кредитної спілки протягом поточного фінансового року вносяться рішенням спостережної ради за власною ініціативою або ініціативою інших органів управління кредитної спілки. Такі зміни не можуть суперечити наданим загальними зборами членів кредитної спілки висновкам.

Правління аналізує фактичне виконання бюджету на місячній основі та звітує про його виконання не рідше ніж один раз на квартал, якщо окремим рішенням спостережної ради кредитної спілки, прийнятим за власною ініціативою або ініціативою ревізійної комісії кредитної спілки, не буде встановлено місячну періодичність звітування.

2. Порядок формування та використання капіталу кредитної спілки в розрізі окремих його складових.

2.1. Капітал кредитної спілки складається з пайового, резервного та додаткового капіталів, а також залишку нерозподіленого доходу кредитної спілки. Пайовий капітал є власністю кредитної спілки.

2.2. Пайовий капітал кредитної спілки формується за рахунок обов'язкових та додаткових пайових членських внесків членів кредитної спілки.

2.3. **Обов'язковий пайовий внесок** - обов'язковий зворотний внесок, що вноситься особою при її вступі до кредитної спілки. У разі коли вступний та обов'язковий пайовий внески сплачено у різні дні, першим днем членства вважається день сплати обов'язкового пайового внеску в повному обсязі.

Розмір обов'язкового пайового внеску є однаковим для всіх членів кредитної спілки та встановлюється рішенням загальних зборів членів кредитної спілки як фіксована сума. Повернення обов'язкового пайового внеску члена кредитної спілки провадиться в порядку, передбаченому статутом кредитної спілки, але не пізніше ніж через один місяць після прийняття уповноваженим на прийняття таких рішень органом кредитної спілки відповідного рішення.

2.4. **Додатковий пайовий внесок** – необов'язковий (добровільний) або обов'язковий зворотний внесок члена кредитної спілки, що вноситься з метою збільшення пайового капіталу та забезпечення фінансової стабільності кредитної спілки.

Повернення додаткових пайових внесків у разі припинення членства в кредитній спілці провадиться в порядку, передбаченому Статутом кредитної спілки, але не пізніше ніж через один місяць, після прийняття Загальними зборами або Спостережною радою кредитної спілки відповідного рішення.

Повернення добровільних додаткових пайових внесків без припинення членства в кредитній спілці провадиться за умови дотримання кредитною спілкою нормативу достатності капіталу після прийняття загальними зборами або спостережною радою кредитної спілки відповідного рішення. Спрямування добровільних додаткових пайових внесків на погашення кредиту та процентів за його користування або на поповнення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок здійснюється за письмовою заявою члена кредитної спілки за умови дотримання кредитною спілкою нормативу достатності капіталу після прийняття загальними зборами або спостережною радою кредитної спілки відповідного рішення.

Поповнення додаткового пайового внеску сумою процентів, нарахованих на внесок (вклад) члена кредитної спілки на депозитний рахунок та/або на його пайові внески здійснюється за письмовою заявою члена кредитної спілки.

2.5. Нерозподілений дохід - різниця між сумою залишку нерозподіленого доходу попереднього періоду, доходів, фактично отриманих кредитною спілкою за звітний період, та сумою витрат цього періоду, пов'язаних з її діяльністю, збільшених на суму доходу, спрямованого на формування резервного капіталу.

Нерозподілений дохід або його частина не розподіляється між засновниками, працівниками, членами кредитної спілки, а також членами органів управління та іншими пов'язаними з ними особами. При цьому в першу чергу відбувається необхідне поповнення капіталу та резервів.

Нерозподілений дохід за підсумками фінансового року за рішенням загальних зборів кредитної спілки спрямовується на формування резервного капіталу.

2.6. Умови залучення, повернення додаткових пайових внесків є однаковими для всіх членів кредитної спілки.

2.7. Резервний капітал кредитної спілки формується за рахунок наступних джерел:

- вступних внесків членів кредитної спілки та частини доходів кредитної спілки до моменту досягнення ним не менш як 15 відсотків від суми активів, зважених на ризик кредитної спілки,

2.8. Вступний внесок – обов'язковий незворотний внесок, що вноситься особою одноразово при її вступі до кредитної спілки та є однією з умов набуття членства в кредитній спілці.

Розмір вступного внеску є однаковим для всіх членів кредитної спілки та встановлюється у порядку, визначеному рішенням загальних зборів членів кредитної спілки як фіксована сума.

Вступний внесок повністю спрямовується на формування резервного капіталу та є власністю кредитної спілки. Нарахування плати (процентів) та розподіл доходу на ці внески не здійснюються.

2.9.3 метою формування резервного капіталу та досягнення ним не менше ніж 15% від суми активів, зважених на ризик кредитної спілки, кредитна спілка спрямовує на формування резервного капіталу 15% від чистого доходу спілки за поточний квартал. За наявності непокритого збитку за звітними даними за попередній період, нерозподілений дохід поточного періоду у повному обсязі спрямовується на покриття збитку. Формування резервного капіталу відновлюється після повного покриття збитку.

2.10. За рішенням спостережної ради, якщо така можливість передбачена порядком розподілу доходу, затвердженим рішенням загальних зборів, кредитна спілка має право спрямовувати на формування резервного капіталу частину доходу більшу, ніж передбачена графіком формування резервного капіталу.

Мінімальний нормативний розмір резервного капіталу повинен становити:

3% від суми зобов'язань кредитної спілки (у разі наявності у кредитної спілки внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки). При цьому:

- починаючи з останньої звітної дати другого фінансового року від дати прийняття Нацкомфінпослуг рішення про видачу ліцензії кредитній спілці, мінімальний нормативний розмір її резервного капіталу повинен становити:

5 % від суми зобов'язань кредитної спілки **1**;

- починаючи з останньої звітної дати четвертого фінансового року від дати прийняття Нацкомфінпослуг рішення про видачу ліцензії кредитній спілці, мінімальний нормативний розмір її резервного капіталу повинен становити:

10 % від суми зобов'язань кредитної спілки, для кредитної спілки, яка не є учасником об'єднаної кредитної спілки **2**.

Контроль за дотриманням цього нормативу здійснюється на кінець останнього дня кожного місяця. Цей норматив не застосовується для об'єднаних кредитних спілок.

2.11. Членський внесок до резервного капіталу — необов'язковий або обов'язковий незворотний внесок цільового призначення члена кредитної спілки, який формує резервний капітал кредитної спілки, та можливість унесення якого до резервного капіталу передбачається Статутом. Необов'язковий членський внесок до резервного капіталу вноситься членом кредитної спілки на добровільній основі.

1. Норма 5 % щодо мінімального нормативного розміру резервного капіталу для кредитної спілки в разі наявності внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки застосовується з 30 червня 2016 року. З 01 квітня 2016 року до 30 червня 2016 року зазначена норма застосовується у розмірі 3%.

2 Норма 10 % щодо мінімального нормативного розміру резервного капіталу для кредитної спілки в разі наявності внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки, якщо така кредитна спілка не є учасником об'єднаної кредитної спілки, застосовується з 31 грудня 2016 року. На період з 01 липня 2016 року до 31 грудня 2016 року зазначена норма застосовується у розмірі 5 %. З 01 квітня 2016 року до 30 червня 2016 року зазначена норма застосовується у розмірі 3 %.

Рішенням загальних зборів може бути встановлена обов'язковість унесення всіма членами кредитної спілки з визначеною періодичністю певної суми членського внеску до резервного капіталу. Вступний внесок повністю спрямовується на формування резервного капіталу та є власністю кредитної спілки. Нарахування плати (процентів) та розподіл доходу на ці внески не здійснюються.

2.12. **Додатковий капітал кредитної спілки** формується за рахунок цільових внесків членів кредитної спілки, благодійних внесків фізичних та юридичних осіб, безоплатно отриманого майна і необоротних засобів. Нарахування плати (процентів) та розподіл доходу на ці внески не здійснюються. Додатковий капітал може бути використаний на покриття збитків.

2.13. **Цільовий внесок у додатковий капітал** – необов'язковий (добровільний) або обов'язковий зворотній внесок цільового призначення члена кредитної спілки, який формує додатковий капітал кредитної спілки.

Повернення необов'язкових (добровільних) цільових внесків у додатковий капітал повністю або частково не тягне за собою припинення членства фізичної особи в кредитній спілці.

У разі припинення членства фізичної особи у кредитній спілці добровільний цільовий внесок в додатковий капітал повертається в порядку, передбаченому статутом кредитної спілки, але не пізніше ніж через один місяць після прийняття загальними зборами або спостережною радою кредитної спілки відповідного рішення.

Благодійний внесок у додатковий капітал - необов'язкові незворотні внески фізичних та юридичних осіб, які спрямовуються на формування додаткового капіталу кредитної спілки.

Рішенням загальних зборів, за умови, якщо така можливість передбачена статутом кредитної спілки, може бути встановлена обов'язковість унесення всіма членами кредитної спілки з визначеною періодичністю певної суми цільового внеску членів кредитної спілки в додатковий капітал, який повертається виключно при виході з кредитної спілки.

Цільовий внесок в додатковий капітал залучається на бездоговірній основі.

Цільовий внесок в додатковий капітал не є платним. Нарахування плати (процентів) або розподіл доходу на цільові внески в додатковий капітал не здійснюється.

2.14. **Порядок покриття збитків.** Покриття збитків, які не можуть бути покриті за рахунок надходжень поточного року, здійснюється за рахунок капіталу кредитної спілки в такий черговості:

- залишку нерозподіленого доходу за попередній рік;
- резервного капіталу, сформованого за рахунок частини доходу;
- резервного капіталу, сформованого за рахунок інших джерел, визначених статутом (крім вступних внесків);
- додаткового капіталу, крім внесків членів у додатковий капітал;
- резервного капіталу, сформованого за рахунок вступних внесків.

2.15. Покриття збитків за рахунок частини капіталу, сформованого за рахунок зворотних внесків членів, відбувається в такий черговості:

- внесків членів кредитної спілки в додатковий капітал;
- додаткового пайового капіталу;
- обов'язкового пайового капіталу.

2.16. Якщо залишок непогашеної суми збитків менший за залишок того виду внеску, за рахунок якого він має бути погашений, то здійснюється пропорційне зменшення суми відповідного виду внесків кожного члена кредитної спілки.

2.17. Використання капіталу кредитної спілки на покриття збитків здійснюється кредитною спілкою за результатами фінансового року в зазначеному порядку за рішенням спостережної ради кредитної спілки.

3. **Порядок формування та використання страхового резерву (в тому числі резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок).**

3.1. З метою визнання витрат для відображення реального результату діяльності кредитної спілки з урахуванням погіршення якості її активів або підвищення ризику кредитних операцій кредитною спілкою створюється страховий резерв, що складається із резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок та резерву сумнівних боргів.

3.2. Кредитною спілкою з метою покриття втрат від неповернення кредитів формується резерв забезпечення покриття втрат від неповернених позичок згідно з вимогами Міжнародних стандартів

фінансової звітності, у зв'язку із знеціненням (зменшенням корисності) активів внаслідок реалізації кредитного ризику

3.3. Кредит вважається простроченим, якщо за станом на дату, визначену умовами кредитного договору, очікуваний платіж не надійшов повністю або надійшов частково. До суми очікуваного платежу, залежно від визначеного договором порядку сплати процентів та суми кредиту, можуть входити, відповідно, проценти, або проценти та частина суми кредиту, або проценти та сума кредиту. Залишок основної суми за простроченим кредитом є базою для розрахунку необхідного розміру резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок.

3.4. З метою визначення кредитного ризику віднесення кредиту до певного рівня прострочення відбувається в останній день кожного місяця (далі – дата визначення прострочення)

З метою визначення рівня прострочення кредитів та розрахунку необхідної суми резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок кредити розподіляються на:

1) прострочені 1-го рівня, якщо прострочення очікуваного платежу на дату визначення простроченості становить від; 31 до 90 днів включно

2) прострочені 2-го рівня, якщо прострочення очікуваного платежу на дату визначення простроченості становить від 91 до 180 днів включно;

3) прострочені 3-го рівня, якщо прострочення очікуваного платежу на дату визначення простроченості становить від 181 до 365 днів включно;

4) неповернені, якщо прострочення очікуваного платежу на дату визначення прострочення становить понад 12 місяців;

5) безнадійний кредит - прострочений або неповернений кредит, за яким є документальне підтвердження про неможливість стягнення; неповернений кредит, за яким минув строк позовної давності; прострочений кредит, за яким кредитним комітетом прийнято обґрунтоване рішення про визнання кредиту безнадійним; неповернений кредит, крім випадків, коли кредитним комітетом прийнято обґрунтоване рішення про відстрочення визнання кредиту безнадійним.

3.5. Кількість прострочених днів розраховується за формулою

$$F_i - P_i$$

$$P_i = K_i \times \frac{F_i - P_i}{M_i - P_i},$$

де P_i - розрахункова кількість днів прострочення за кредитом;

K_i - кількість днів, що минула з дати надання кредиту до дати проведення розрахунку;

M_i - максимальна заборгованість за кредитними операціями, що включає всю суму наданого кредиту та всю суму процентів за ним, визначену на дату проведення розрахунку;

P_i - планова заборгованість за кредитними операціями, що включає залишок основної суми та нарахованих процентів, вирахованих на дату розрахунку згідно з плановим строком їх внесення та умовами взаєморозрахунків (без урахування фактичних строків і сум платежів);

F_i - фактична заборгованість за кредитними операціями, що включає фактично не сплачений залишок основного боргу за кредитом та залишок нарахованих, але не сплачених на дату розрахунку процентів.

У разі внесення змін до планового графіку платежів, що підтверджується відповідним кредитним договором, планова заборгованість обраховується з урахуванням встановлених нових планових дат платежів за умови невнесення змін щодо кінцевого строку погашення кредиту.

3.6. Розмір необхідного резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок за конкретним кредитом визначається за формулою:

$$PZ = P \times H + PP$$

де P - залишок заборгованості за простроченим кредитом;

H - норматив резервування для забезпечення покриття втрат від неповернених позичок.

PP - прострочена заборгованість за процентами, нарахованими з 01 січня 2015 року

3.7. Нормативи резервування грошових коштів для розрахунку резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок становлять:

1) для 1-го рівня - 0% залишку заборгованості;

2) для 2-го рівня - 35% залишку заборгованості;

3) для 3-го рівня - 70% залишку заборгованості;

4) для неповернених та безнадійних кредитів, а також простроченої заборгованості за процентами, нарахованими з 01 січня 2015 року - 100% залишку заборгованості.

3.8. Остаточний розрахунок суми резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок на останній день кожного місяця визначається таким чином:

$$P3 = \sum P1 \times 0\% + \sum P2 \times 35\% / 100 + \sum P3 \times 70\% / 100 + \Sigma \text{НП} + \Sigma \text{ПП} ,$$

де P3 - сума резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок, що має бути сформований за станом на кінець місяця, виходячи з фактичного рівня простроченості кредитів;

$\sum P1$ - сума залишків заборгованості за всіма кредитами з простроченістю 1-го рівня;

$\sum P2$ - сума залишків заборгованості за всіма кредитами з простроченістю 2-го рівня;

$\sum P3$ - сума залишків заборгованості за всіма кредитами з простроченістю 3-го рівня;

$\sum \text{НП}$ - сума залишків заборгованості за всіма неповерненими та безнадійними кредитами.

ПП - сума залишків простроченої заборгованості за процентами за всіма кредитами, нарахованими з 01 січня 2015 року.

3.9. Резерв забезпечення покриття втрат від неповернених позичок за першим та другим рівнем прострочення, а також за безнадійними кредитами формується за рахунок частини доходу незалежно від фінансового результату таким чином, щоб наприкінці кожного місяця його розмір відповідав сумі необхідного резервування за установленними нормативами.

Резерв забезпечення покриття втрат від неповернених позичок за третім рівнем прострочення та за всіма неповерненими кредитами формується за рахунок наявного доходу таким чином, щоб наприкінці кожного місяця його розмір відповідав сумі необхідного резервування за встановленими нормативами. У разі недостатності доходу для формування резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок за кредитами з третім рівнем прострочення та всіма неповерненими кредитами, таке формування здійснюється у наступному місяці.

Розрахована сума резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок порівнюється з розміром сформованого резерву за станом на початок місяця і відповідно до виявленого відхилення здійснюється поповнення або зменшення розміру резерву.

3.10. Резерв забезпечення покриття втрат від неповернених позичок може формуватися в розмірі більшому, ніж сума необхідного резервування за встановленими нормативами.

3.11. Кредитною спілкою з метою покриття втрат за іншою дебіторською заборгованістю формується резерв сумнівних боргів.

3.12. Розмір резерву сумнівних боргів визначається кредитною спілкою відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності.

3.13. Сума сформованого резерву сумнівних боргів на дату балансу не може перевищувати загальну суму іншої дебіторської заборгованості.

3.14. Списання сум заборгованості за рахунок страхового резерву здійснюється за рішенням уповноваженого органу кредитної спілки за наявності обставин, які підтверджують неможливість погашення такої заборгованості, з урахуванням ознак, визначених Податковим кодексом України.

При цьому списання сум заборгованості за кредитами здійснюється за рахунок резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок, а списання сум заборгованості за іншими активними операціями (крім кредитних операцій) - за рахунок резерву сумнівних боргів.

3.15. У разі якщо всі заходи щодо стягнення безнадійної заборгованості згідно з порядком, визначеним цим пунктом, не дали позитивного результату, кредитна спілка відносить таку заборгованість на витрати в частині, що не відшкодована за рахунок страхового резерву, створеного відповідно до цього пункту.

4. Особливості здійснення депозитних операцій у кредитній спілці.

4.1. Загальні питання здійснення діяльності по залученню внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки.

4.1.1. Кредитна спілка залучає наступні види внесків (вкладів) на депозитні рахунки:

- строкові внески (вклади) члена кредитної спілки.

4.1.2. Строковий внесок (вклад) члена кредитної спілки на депозитний рахунок (далі – строковий внесок (вклад)) - грошові кошти в готівковій та безготівковій формі, унесені до кредитної спілки її членом на договірних умовах, на визначений строк та під процент із зобов'язанням їх повернення зі спливом встановленого договором строку.

4.1.3. Строковий Внесок (вклад), а також нарахована на такий внесок (вклад) плата (проценти) є власністю члена кредитної спілки та належить до її зобов'язань.

4.1.4. Внески (вклади), а також нарахована на такі внески (вклади) плата (проценти) обліковуються окремо.

4.1.5. Кожний член кредитної спілки має право одержати належні йому внески (вклади), а також нараховану на такі внески плату (проценти) в порядку та строки, які визначені укладеними з членом кредитної спілки договорами.

4.1.6. Кредитна спілка оприлюднює умови укладення депозитних договорів шляхом розміщення витягів з положень про фінансове управління та про фінансові послуги в загальнодоступному для членів кредитних спілок місці в установі кредитної спілки.

4.1.7. Кредитна спілка веде облік укладених договорів про залучення внесків (вкладів) дотриманням вимог встановлених Правилами здійснення депозитних операцій.

4.2. Умови залучення внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки.

4.2.1. Кредитна спілка залучає наступні види внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки.

За строком дії:

1. внесок (вклад) члена кредитної спілки на депозитний рахунок строком на 3 місяців;
2. внесок (вклад) члена кредитної спілки на депозитний рахунок строком на 6 місяців;
3. внесок (вклад) члена кредитної спілки на депозитний рахунок строком на 9 місяців;
4. внесок (вклад) члена кредитної спілки на депозитний рахунок строком на 13 місяців;
5. внесок (вклад) члена кредитної спілки на депозитний рахунок строком на 18 місяців;
6. внесок (вклад) члена кредитної спілки на депозитний рахунок строком на 24 місяців;
7. внесок (вклад) члена кредитної спілки на депозитний рахунок строком на 48 місяців;

За способом виплати процентів:

1. з виплатою процентів щомісячно;
2. з виплатою процентів в кінці дії договору.

За режимом до внесення суми внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок протягом дії договору:

1. з правом довнесення частини суми внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок;
2. без права довнесення частини суми внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок.

За режимом зняття частини суми внеску (вкладу) члена кредитної спілки з депозитного рахунку протягом дії договору :

без права зняття частини суми внеску (вкладу) члена кредитної спілки з депозитного рахунку.

За можливістю капіталізації:

без можливості капіталізації – нараховані проценти не приєднуються до внеску (вкладу).

За можливістю застосування в договорах по внесках (вкладах) змінних процентів:

без можливості застосування в договорах по внесках (вкладах) змінних процентів.

Виходячи із зазначених вище критеріїв кредитна спілка залучає внески (вклади) членів кредитної спілки на депозитні рахунки за підвидами, описаними в таблиці 1, яка є додатком до даного Положення фінансові послуги, затверджене рішенням спостережної ради кредитної спілки (далі Положення про фінансові послуги).

4.2.2. Рішенням спостережної ради встановлюються процентні ставки за кожним з підвидів фінансової послуги, що визначені у відповідному рішенні спостережної ради.

4.2.3. Критерії визначення розміру процентної ставки за внесками (вкладами) членів.

Розмір плати (процентів), яка нараховується для окремих підвидів внесків (вкладів) на депозитні рахунки, визначених в таблиці 1 Положення про фінансові послуги, встановлюється за рішенням спостережної ради кредитної спілки виходячи із наступних критеріїв: попиту і пропозицій, які склалися на ринку фінансових послуг, строку внесення, застосування в договорах по внесках (вкладах) змінних процентів, способу виплати відсотків, режиму довнесення та зняття за договором, потреб членства та попереднього досвіду залучення внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки за умови, що обсяги процентних витрат залишатимуться на рівні, який забезпечує беззбиткову діяльність кредитної спілки.

4.2.4. Питома вага внесків (вкладів) в загальній сумі таких внесків (вкладів) за строками їх внесення.

Кредитна спілка залучає внески (вклади) з таким розрахунку, щоб питома вага в загальній сумі таких внесків (вкладів) за строками їх внесення складала:

- внески (вклади) за строком внесення від 3 до 48 місяців (включно) - 100 % від загальної суми внесків (вкладів);

4.2.5. Мінімальний та максимальний строк дії договорів за окремими видами внесків (вкладів), які є строковими.

Для договорів про залучення строкових внесків (вкладів) встановлюються наступні мінімальні та максимальні строки дії договорів:

- Внески (вклади) за строком внесення від 3 до 48 місяців (включно):

Строк дії договору про залучення внеску (вкладу): - мінімальний 3 місяці; максимальний 48 місяців.

4.2.6. Мінімальний та максимальний розмір вкладень за окремими видами внесків (вкладів).

За строковими внесками (вкладами), за умови, що зобов'язання кредитної спілки перед одним своїм членом не можуть бути більше 10 відсотків від загальних зобов'язань кредитної спілки, мінімальні та максимальні розміри вкладень за одним договором становлять:

- мінімальний — 3000 (три тисячі) гривень;
- максимальний — до 150 000 (ста п'ятидесяти тисяч) гривень.

4.3. Порядок залучення внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки.

4.3.1. Договір про залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок окрім вимог, визначених п. 1.4. Положення про фінансові послуги повинен містити порядок нарахування та виплати процентів (методи нарахування процентів, періодичність виплати процентів та форму розрахунку тощо), у тому числі при достроковому розірванні договору.

Примірні договори щодо залучення внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки затверджуються рішенням спостережної ради кредитної спілки, та є додатками №1-3 до Положення про фінансові послуги

4.3.2. Для розміщення внеску (вкладу) у кредитній спілці член кредитної спілки подає до уповноваженого спостережною радою кредитної спілки органу управління заяву (додаток №6 до Положення про фінансові послуги). Уповноважений спостережною радою кредитної спілки орган управління кредитної спілки розглядає заяву та приймає рішення про залучення внеску (вкладу) або відмову в залученні, в строк — 5 робочих днів з дня надходження заяви до кредитної спілки.

4.3.3. Кредитна спілка забезпечує прийом внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки, проведення з цього приводу розрахунків, консультацій та надання необхідної інформації протягом часу, визначеного внутрішнім розпорядком, затвердженим рішенням спостережної ради кредитної спілки.

Підтвердженням залучення внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки є укладені в письмовій формі договори та первинні бухгалтерські документи, оформлені згідно вимог законодавства України, та належним чином зафіксована в комплексній системі кредитної спілки інформація про депозитну операцію.

4.3.4. Договір про залучення внеску (вкладу) має бути підписаний сторонами договору або уповноваженими ними особами. Один примірник договору про залучення внеску (вкладу) зберігається у кредитній спілці. Другий примірник договору про залучення внеску (вкладу) кредитна спілка зобов'язана надати члену кредитної спілки (або уповноваженій ним особі), який підписав цей договір.

4.3.5. Кредитна спілка нараховує та виплачує вкладникові проценти на суму внеску (вкладу) в розмірі, який встановлюється в договорі про залучення внеску (вкладу).

4.3.6. Кредитна спілка здійснює нарахування плати (процентів) на внески (вклади) на депозитні рахунки на підставі відповідних договорів з дотриманням вимог Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку (далі - НП(С)БО) в останній день кожного місяця та в день, визначений умовами укладеного з членом кредитної спілки договору.

4.3.7. Нарухування процентів за договором залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок відбувається відповідно до порядку, встановленого договором.

4.3.8. Встановлений договором розмір процентів на внесок (вклад) не може бути односторонньо зменшений кредитною спілкою, якщо інше не встановлено законом.

4.3.9. Якщо відповідно до договору про залучення внеску (вкладу), внесок (вклад) повертається члену кредитної спілки на його вимогу до закінчення строку або до настання інших обставин,

визначених договором, проценти за таким внеском (вкладом) виплачуються в розмірі облікової ставки Національного банку України, станом на дату виплати внеску (вкладу).

4.4 Порядок та терміни повернення окремих видів зворотних внесків (вкладів) на вимогу члена кредитної спілки.

4.4.1. Повернення всіх зворотних внесків (вкладів) на вимогу члена кредитної спілки здійснюється з дотриманням наступного порядку та термінів.

4.4.2. Кредитна спілка повертає внески (вклади) та сплачує нараховані проценти у строки, що визначені умовами договору про залучення внеску (вкладу) між членом кредитної спілки (вкладником) і кредитною спілкою.

4.4.3. За договором про залучення внеску (вкладу) незалежно від його виду кредитна спілка видає внесок (вклад) на першу письмову вимогу з урахуванням умов договору.

4.4.4. Член кредитної спілки (вкладник) має право звернутися до кредитної спілки з письмовою вимогою про повернення належного йому внеску (вкладу) з дотриманням наступної процедури:

1) Вкладник звертається до кредитної спілки з письмовою вимогою про дострокове повернення внеску (вкладу).

2) У разі отримання кредитною спілкою письмової вимоги члена кредитної спілки про повернення внеску (вкладу) кредитна спілка:

- приймає письмову вимогу шляхом проставлення на ній: дати отримання, підпису уповноваженої особи, прізвища, імені та по батькові уповноваженої особи і відбитка печатки кредитної спілки;

- реєструє письмову вимогу члена кредитної спілки згідно з положенням про документообіг, затвердженим кредитною спілкою;

- виконує вимогу відповідно до умов договору про залучення внеску (вкладу) в термін 14 (чотирнадцять) днів з дня отримання вимоги.

4.4.5. За умови неможливості виконання кредитною спілкою вимоги члена кредитної спілки про повернення внеску (вкладу) або його частини кредитна спілка додатково до вимог абзацу першого пункту 3.1. Правил здійснення депозитних операцій, видає вкладникові письмове повідомлення про невиконання (неналежне виконання) цієї вимоги із зазначенням: причини, дати видачі повідомлення, підпису уповноваженої особи, прізвища, імені та по батькові уповноваженої особи і відбитка печатки кредитної спілки.

5. Порядок формування та використання фондів кредитної спілки в розрізі окремих фондів.

Порядок формування та використання окремих фондів кредитної спілки (в тому числі благодійного) встановлюється окремими положеннями, які затверджуються спостережною радою кредитної спілки.

6. Порядок придбання та продажу майна кредитної спілки, розміщення її тимчасово вільних коштів та коштів, що повинні зберігатися у формі ліквідних активів.

6.1. Кредитна спілка відповідно до свого Статуту володіє, користується та розпоряджається належним їй майном.

6.2. Рішення про придбання та продаж майна чи замовлення послуг/робіт на суму, що не перевищує 20 відсотків капіталу кредитної спілки приймає голова правління.

Рішення про придбання та/або продаж:

- нерухомого майна,

- автомобільного транспорту,

- іншого майна чи замовлення послуг/робіт вартістю, що перевищує зазначену суму, приймається спостережною радою кредитної спілки за поданням голови Правління.

6.3. Тимчасово вільні кошти - грошові кошти, що належать членам кредитної спілки та тимчасово не можуть бути використані для надання кредитів членам кредитної спілки у зв'язку з відсутністю заяв на отримання кредитів, кредитна спілка розміщує: на депозитних рахунках в установах банків, які мають ліцензію на право роботи з вкладами громадян, об'єднаній кредитній спілці, а також придбаває державні цінні папери, перелік яких встановлюється Нацкомфінпослуг, та паї кооперативних банків;

Загальний розмір тимчасово вільних коштів кредитної спілки не може перевищувати 40% від суми активів збільшених на суму фактично сформованого резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок.

6.4. Сума, що відповідає мінімальному нормативному розміру резервного капіталу, має бути розміщена в активах за такими категоріями:

у грошових коштах на поточних рахунках у банківських установах, які мають кредитний рейтинг не нижче ніж "AA-" за національною рейтинговою шкалою та мають ліцензію на право роботи з вкладками громадян;

у грошових коштах на депозитних рахунках у банківських установах, які мають кредитний рейтинг не нижче ніж "AA-" за національною рейтинговою шкалою та мають ліцензію на право роботи з вкладками громадян;

у грошових коштах у вигляді додаткових пайових внесків та на депозитних рахунках в об'єднаній кредитній спілці, яка не має невиконаних заходів впливу Нацкомфінпослуг, строк виконання яких настав;

у державних цінних паперах.

Величина кожної із зазначених категорій активів за умови представлення їх за балансовою вартістю не може перевищувати 70 відсотків мінімального нормативного розміру резервного капіталу.

6.5. Сума грошових коштів, що знаходяться в касі та на поточному рахунку в банку не може бути меншою ніж 12 відсотків для першої групи режимів регулювання кредитних спілок.

У разі переходу кредитної спілки до другої групи режимів регулювання кредитних спілок сума грошових коштів, що знаходяться в касі та на поточному рахунку в банку не може бути меншою ніж 10 відсотків, а у разі переходу кредитної спілки до третьої групи режимів регулювання кредитних спілок вищезазначене не застосовується.

Для об'єднаних кредитних спілок не може бути меншим ніж 10 відсотків, від суми внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки до запитання та строкових внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки, кінцевий строк погашення яких настав.

7. Порядок здійснення контролю у кредитній спілці.

Внутрішній контроль.

7.1. Контроль за виконанням планів кредитної спілки та порядок проведення перевірок.

Контроль за виконанням планів діяльності кредитної спілки, в тому числі бюджету, здійснюють спостережна рада, ревізійна комісія та посадова особа, що проводить внутрішній аудит (контроль) в кредитній спілці в межах компетенції, визначеної законодавством та відповідними внутрішніми положеннями кредитної спілки.

В рамках контролю за виконанням бюджету ревізійна комісія не рідше одного разу на рік проводить перевірку результатів фінансово-господарської діяльності кредитної спілки.

Результати перевірки розглядаються на засіданні ревізійної комісії та доводяться до відома спостережної ради кредитної спілки.

Висновок за річними звітами про результати діяльності кредитної спілки подається на затвердження загальним зборам.

Звіт про виконання бюджету звітного року погоджений з ревізійною комісією розглядається на першому, після закінчення фінансового року, засіданні спостережної ради разом.

Перевірка поточної діяльності кредитної спілки та її відокремлених підрозділів (за наявності) проводиться ревізійною комісією.

Ревізійна комісія має право, в рамках кошторису визначеного спостережною радою кредитної спілки, для проведення перевірок залучати на договірних засадах зовнішніх експертів з числа осіб, які не перебувають у трудових відносинах із кредитною спілкою, чи незалежного аудитора (аудиторську фірму),

Ревізійна комісія щоквартально проводить перевірки в таких напрямках:

а) перевірка дотримання касової дисципліни;

б) вибіркового співставлення відповідності записів в особових картках (книгах, відомостях) даним бухгалтерського обліку;

в) наявність та умови зберігання застав;

г) виявлення порушень діючого законодавства у роботі правління та кредитного комітету.

Відповідно до планів поточних перевірок ревізійна комісія може здійснювати перевірку окремих аспектів діяльності правління та кредитного комітету.

Позапланові перевірки провадяться ревізійною комісією за рішенням спостережної ради або на вимогу не менш як 20 відсотків членів кредитної спілки.

Результати проведених перевірок ревізійна комісія доводить до відома спостережної ради на її найближчому засіданні.

Ревізійна комісія має право подавати рекомендації спостережній раді та іншим органам управління щодо покращення організації їхньої роботи або усунення виявлених недоліків. Останні зобов'язані на найближчому своєму засіданні розглянути дані рекомендації і прийняти рішення щодо них. Про прийняті рішення, органи управління повідомляють ревізійну комісію.

7.1.2. Внутрішній аудит (контроль) кредитної спілки здійснюється окремою посадовою особою кредитної спілки — «аудитор служби внутрішнього аудиту (контролю).

7.1.3. Напрями, періодичність та форми проведення перевірок діяльності кредитної спілки фахівцем служби внутрішнього аудиту (контролю).

1) Проведення перевірок здійснюється за наступними напрямками:

- Правовий аудит (контроль) (аудит на відповідність вимогам)

- дотримання законодавства, внутрішніх положень;
- виконання рішень органів управління, а також їх відповідність вимогам законодавства, статуту, внутрішнім положенням та процедурам;
- перевірка наявності необхідних документів з питань фінансового моніторингу та захисту персональних даних;
- своєчасність повідомлень кредитної спілки про внесення змін до Статуту та внутрішніх положень;
- відповідність договорів та інших документів, що використовуються у кредитній спілці, документам, що затверджені спостережною радою.

- Операційний (управлінський) аудит (контроль)

- функціональне забезпечення та розподіл функцій;
- організаційна структура;
- рівень матеріально-технічного забезпечення
- документообіг;
- соціальний аспект діяльності;

- Спеціальний аудит (контроль)

- кредитна діяльність;
- депозитна діяльність;
- робота з членами кредитної спілки.

- Фінансово-економічний аудит (контроль)

- економічні показники;
- організація та ведення бухгалтерського обліку, складання звітності.

2) Форми проведення перевірок:

- планова перевірка;

- позапланова перевірка.

Планові перевірки проводяться відповідно до річних планів завдань (перевірок) служби внутрішнього аудиту (контролю), затверджених спостережною радою кредитної спілки (далі – Планів завдань). Позапланові перевірки провадяться за окремим рішенням спостережної ради кредитної спілки.

3) Періодичність проведення перевірок фахівцем служби внутрішнього аудиту (контролю):

Перевірка проводиться фахівцем служби внутрішнього аудиту (контролю) не рідше ніж один раз на рік. Періодичність проведення перевірок фахівцем служби внутрішнього аудиту (контролю) відповідних напрямів визначається спостережною радою згідно Планів завдань.

7.1.4. Порядок та форми розкриття інформації, отриманої фахівцем служби внутрішнього аудиту (контролю) в результаті проведених перевірок.

1) За результатами проведених перевірок фахівець служби внутрішнього аудиту (контролю) *на найближчому засіданні* надає на розгляд спостережній раді кредитної спілки письмове повідомлення про виявлені під час проведення внутрішнього аудиту (контролю) недоліки та ризики, рекомендації та пропозиції щодо усунення недоліків та/або пропозиції з удосконалення діяльності кредитної спілки та служби внутрішнього аудиту (контролю).

2) Нацкомфінпослуг використовує результати роботи служби внутрішнього аудиту (контролю) під час проведення перевірки кредитної спілки. За письмовим запитом Нацкомфінпослуг кредитна спілка зобов'язана надати звіт служби внутрішнього аудиту (контролю), а також іншу інформацію з питань компетенції служби внутрішнього аудиту (контролю).

3) Інформація, отримана фахівцем служби внутрішнього аудиту (контролю) в результаті проведених перевірок може надаватися також іншим органам державної влади в порядку та формах, передбачених нормативно-правовими актами.

Голова правління кредитної спілки або інша уповноважена наказом голови правління особа, контролює виконання кредитною спілкою фінансових нормативів, встановлених розпорядженням

Держфінпослуг № 7 від 16 січня 2004 року «Про затвердження Положення про фінансові нормативи діяльності та критерії якості системи управління кредитних спілок та об'єднаних кредитних спілок» з періодичністю, визначеною зазначеним нормативно-правовим актом. У випадку виявлення фактів порушення кредитною спілкою фінансових нормативів, уповноважена, на здійснення контролю за дотриманням фінансових нормативів, наказом голови правління особа зобов'язана повідомити про це Голову правління.

Зовнішній контроль.

7.2. Кредитна спілка зобов'язана вести оперативний і бухгалтерський облік результатів своєї діяльності відповідно до законодавства України, а також статистичну звітність та подавати її в установлених порядку та обсязі органам державної влади.

Кредитна спілка подає до Нацкомфінпослуг фінансову звітність та інші звітні дані в обсягах, формах та у строки, встановлені Нацкомфінпослуг, а також надає на запити Уповноваженого органу необхідні пояснення щодо звітних даних.

З метою підтвердження достовірності та повноти річної звітності кредитної спілки, щорічно проводяться аудиторські перевірки.

Аудитор (аудиторська фірма), що підтверджують річну фінансову звітність кредитної спілки, повинен бути визначений загальними зборами кредитної спілки.

Забороняється проведення аудиту:

- 1) аудитором, який має прями родинні стосунки з членами органів управління кредитної спілки;
- 2) аудитором, який має особисті майнові інтереси в кредитній спілці, що перевіряється;
- 3) аудитором - членом органів управління чи членом кредитної спілки, яка перевіряється;
- 4) аудитором - працівником кредитної спілки, що перевіряється;
- 5) якщо розмір винагороди за надання аудиторських послуг не враховує необхідного для якісного виконання таких послуг часу, належних навичок, знань, професійної кваліфікації та ступінь відповідальності аудитора;

- б) аудитором, який не внесений до реєстру аудиторів, які мають право проводити аудит фінансових установ, що ведеться Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг.

Кредитна спілка зобов'язана до 1 липня наступного за звітним роком, подати до Нацкомфінпослуг аудиторський висновок та річну фінансову звітність.

7.3. Порядок звітування правління та кредитного комітету перед спостережною радою та ревізійною комісією.

Правління на кварталній основі подає на розгляд спостережній раді дані щодо результатів фінансово-господарської діяльності кредитної спілки. Звіт правління надається у формі звітних даних, що подаються до Нацкомфінпослуг (додатки 2-4, 7), крім того розкриття окремих аспектів фінансово-господарської діяльності кредитної спілки може здійснюватися у формі додаткових таблиць, відомостей, графіків, тощо.

Кредитний комітет на кварталній основі подає спостережній раді звіт щодо структури кредитного портфеля, кількості та обсягів виданих членам кредитної спілки кредитів та простроченості. Обов'язковою формою подання звіту кредитного комітету є звітні дані до Нацкомфінпослуг (додатки 5,6), крім того кредитний комітет може подавати на розгляд спостережної ради додаткову інформацію у вигляді таблиць, відомостей, графіків, тощо.

Спостережна рада та Ревізійна комісія на кварталній основі розглядає звітні дані, подані кредитною спілкою за попередній звітний період до Нацкомфінпослуг, про що відображається в протоколі засідання відповідного органу управління.

Якщо рішенням Нацкомфінпослуг встановлено інші строки подання звітних даних кредитною спілкою до Нацкомфінпослуг, правління та кредитний комітет зобов'язані звітувати спостережній раді в строки, визначені для подання звітних даних до Нацкомфінпослуг.

8. Вимоги до звітності про фінансово-господарську діяльність кредитної спілки за рік, що надсилається членам кредитної спілки та представляється загальним зборам членів кредитної спілки для затвердження.

8.1. Членам кредитної спілки, разом із запрошенням на чергові загальні збори надсилається звіт про діяльність органів управління та річний фінансовий звіт кредитної спілки, складений в наступному скороченому форматі:

Основні балансові статті:

	Початок року	Кінець року	Зміни на рік, %
Активи, разом			

Кредитний портфель			
в тому числі членам КС			
Кредити з порушенням режиму сплати, в тому числі:			
Прострочені кредити			
Неповернені кредити			
Безнадійні кредити			
Сума фактично сформованого резерву забезпечення покриття втрат від неповернених кредитів.			
Фінансові інвестиції, в тому числі:			
Грошові кошти на депозитних рахунках в банках			
Внески (вклади) на депозитні рахунки в ОКС			
Внески до капіталу кооперативного банку			
Внески до капіталу ОКС			
Державні цінні папери			
Внески до капіталу бюро кредитних історій			
Капітал КС, в тому числі:			
Пайовий капітал			
Резервний капітал			
Додатковий капітал			
Нерозподілений дохід			
Зобов'язання КС, в тому числі:			
Внески (вклади) на депозитний рахунок			
Інші платні зобов'язання			
Неоплатні зобов'язання			

Виконання бюджету за звітний рік:

	План	Факт
Доходна частина:		
Проценти за кредитами		
Проценти від фінансових інвестицій		
Інші доходи		
Доходи разом		
Витратна частина (кошторис)		
Нараховані проценти за внесками (вкладами) на депозитні рахунки членів КС		
Нараховані проценти за зобов'язаннями перед юридичними особами		
Витрати, пов'язані із залученням коштів		
Витрати на страхування кредитів та внесків (вкладів), членів КС на депозитних рахунках		
Витрати на нарахування заробітної плати та обов'язкових платежів		

Інші операційні витрати у тому числі		
на благодійну діяльність		
Витрати на формування спільних фінансових фондів асоціацій		
Податок на прибуток нарахований		
Інші витрати		
Загальна сума операційних витрат		
Витрати на формування Резерву Забезпечення Покриття Втрат від неповернених позичок		
Витрати на списання несплачених процентів за кредитами		
Усього витрат		
Фінансовий результат		
Розподіл доходу за рішенням спостережної ради, у тому числі:		
На формування резервного капіталу		
на розподіл доходу на додаткові пайові внески		
Нерозподілений дохід		

За бажанням члена кредитної спілки, йому надається для ознайомлення повний річний фінансовий звіт про діяльність кредитної спілки, підтверджений аудитором.

8.2. На затвердження загальним зборам подається підтверджені аудиторським висновком звітні дані до Нацкомфінпослуг за звітний рік. При цьому, відповідність даних, зазначених у надісланому членам кредитної спілки річному фінансовому звіті, даним, наведеним у звітних даних до Нацкомфінпослуг за звітний рік, підтверджує ревізійна комісія кредитної спілки у своєму висновку.

8.3. Інші питання, пов'язані із здійсненням фінансового управління за необхідності розкриваються в окремих положеннях процедурах, або порядках, затверджених спостережною радою кредитної спілки за поданням правління.

